

Академія правових наук України

**РЕЗУЛЬТАТИВНІ ПОКАЗНИКИ ДІЯЛЬНОСТІ
АКАДЕМІЇ ПРАВОВИХ НАУК УКРАЇНИ
У 2008 РОЦІ**

Загальні збори АПрН України

30 січня 2009 р.

м. Харків

ЗМІСТ

I.	Фундаментальні наукові дослідження	2
II.	Прикладні наукові та науково-технічні розробки, виконання робіт за державними цільовими програмами і державним замовленням	6
III.	Наукові дослідження для державних та недержавних організацій за господарськими договорами	8
IV.	Наукові висновки для центральних органів державної влади	9
V.	Наукові дослідження на замовлення регіонів	10
VI.	Участь Академії у законопроектній роботі	11
VII.	Перспективні напрямки наукових досліджень	12
VIII.	Участь в організації та проведенні наукових заходів: конференцій, семінарів, «круглих столів» тощо	13
IX.	Характеристика видавничої діяльності	14
X.	Міжнародне наукове співробітництво	15
XI.	Координаційна та інформаційно-аналітична діяльність Академії, міжгалузеве співробітництво	17
XII.	Підготовка наукових кадрів	20
XIII.	Кадрове забезпечення	21
XIV.	Фінансове та матеріально-технічне забезпечення	25

I. ФУНДАМЕНТАЛЬНІ НАУКОВІ ДОСЛІДЖЕННЯ

У 2008 р. науково-дослідні установи Академії правових наук України проводили фундаментальні дослідження відповідно до Зведеного плану науково-дослідних робіт АПРН України на 2008 р., затвердженого постановою Президії Академії № 4 від 2 жовтня 2007 р.

Дослідження здійснювалися за **23 фундаментальними темами**. Зокрема, Інститутом вивчення проблем злочинності досліджувалося 6 фундаментальних тем, Інститутом державного будівництва та місцевого самоврядування – 4, Інститутом приватного права і підприємництва – 6 Інститутом інтелектуальної власності – 4, Центром правової інформатики – 3.

Протягом 2008 року співробітниками **Інституту вивчення проблем злочинності** проводились фундаментальні дослідження за такими темами:

1. «Фундаментальні та прикладні проблеми боротьби зі злочинністю». РК УкрІНТЕІ № 0107U002499. Термін виконання: 2007 р. – 2012 р. Науковий керівник теми – В.В. Сташис.

2. «Кримінально-процесуальні заходи вдосконалення діяльності органів кримінальної юстиції». РК УкрІНТЕІ № 0108U004220. Термін виконання: 2008 р. – 2012 р. Науковий керівник теми – В.С. Зеленецький.

3. «Криміналістичні засоби та інноваційні технології у боротьбі зі злочинністю». РК УкрІНТЕІ № 0108U004219. Термін виконання: 2008 р. – 2012 р. Науковий керівник теми – В.Ю. Шепітько.

4. «Окремі криміналістичні методики розслідування злочинів: проблеми формування та модернізації». РК УкрІНТЕІ №

0108U004217. Термін виконання: 2008 р. – 2012 р. Науковий керівник теми – В.А. Журавель.

5. «Проблеми порівняльно-правового аналізу та адаптації законодавства України у сфері боротьби зі злочинністю із законодавством Європейського Союзу». РК УкрІНТЕІ № 0108U004221. Термін виконання: 2008 р. – 2012 р. Науковий керівник теми – О.Ю. Шостко.

6. «Теоретичні і прикладні проблеми забезпечення безпеки людини за кримінальним законодавством України». РК УкрІНТЕІ № 0108U004218. Термін виконання: 2008 р. – 2012 р. Науковий керівник теми – В.П. Тихий.

У звітному році **співробітниками НДІ державного будівництва та місцевого самоврядування** проводились фундаментальні дослідження за такими темами:

1. «Проблеми удосконалення правових засобів та режимів стимулювання підприємницької діяльності в Україні». РК УкрІНТЕІ № 0105U000382. Термін виконання: 2005 р. – 2009 р. Науковий керівник теми – Д.В. Задихайло.

2. «Державно-правовий розвиток України в контексті європейської інтеграції». РК УкрІНТЕІ № 0105U009017. Термін виконання: 2006 р. – 2009 р. Науковий керівник теми – І.В. Яковюк.

3. «Проблеми державного будівництва та місцевого самоврядування в умовах розвитку конституціоналізму в Україні». РК УкрІНТЕІ № 0105U009015. Термін виконання: 2006 р. – 2009 р. Науковий керівник теми – П.М. Любченко.

4. «Права людини: міжнародні стандарти та державно-юридичні засоби забезпечення в Україні». РК УкрІНТЕІ

№ 0105U009016. Термін виконання: 2006 р. – 2010 р. Науковий керівник теми – П.М. Рабінович.

У 2008 році співробітниками **НДІ приватного права та підприємництва** проводились фундаментальні дослідження за такими темами:

1. «Проблеми правового забезпечення державного регулювання та управління в сфері підприємницької діяльності». РК УкрІНТЕІ № 0108U000491. Термін виконання: 2007 р. – 2012 р. Науковий керівник теми – Н.М. Мироненко.

2. «Уніфікація приватного права Європи та тенденції розвитку цивільного законодавства України у контексті євроінтеграції». РК УкрІНТЕІ № 0108U000492. Термін виконання: 2007 р. – 2012 р. Науковий керівник теми – Ю.В. Білоусов.

3. «Приватноправові засади становлення громадського суспільства в Україні» РК УкрІНТЕІ № 0108U000493. Термін виконання: 2008 р. – 2012 р. Науковий керівник теми – О.В. Скрипнюк.

4. «Проблеми здійснення та захисту суб'єктивних цивільних прав». РК УкрІНТЕІ № 0108U000494. Термін виконання: 2008 р. – 2012 р. Науковий керівник теми – В.В. Луць.

5. «Охорона права суб'єктів корпоративних відносин». РК УкрІНТЕІ № 0108U000495. Термін виконання: 2008 р. – 2012 р. Науковий керівник теми – В.В. Луць.

6. «Проблеми регулювання приватноправових відносин в умовах регіональних та глобальних трансформацій» РК УкрІНТЕІ № 0108U000497. Термін виконання: 2008 р. – 2012 р. Науковий керівник теми – В.І. Король.

Протягом 2008 року співробітниками **Науково-дослідного інституту інтелектуальної власності** проводились фундаментальні дослідження за такими темами:

1. «Концептуальні засади правового забезпечення сфери інтелектуальної власності в Україні в контексті європейської інтеграції». РК УкрІНТЕІ № 0105U007218. Термін виконання: 2006 р. – 2009 р. Науковий керівник теми – О.П. Орлюк.

2. «Концептуальні засади правового забезпечення інноваційної інфраструктури в Україні». РК УкрІНТЕІ № 0106U012060. Термін виконання: 2007 р. – 2010 р. Науковий керівник теми – О.П. Орлюк.

3. «Захист прав інтелектуальної власності в Україні: проблеми законодавчого забезпечення та правозастосування». РК УкрІНТЕІ № 0107U009140. Термін виконання: 2008 р. – 2011 р. Наукові керівники теми – О.П. Орлюк та Т.С. Демченко.

4. «Дослідження проблем доцільності кодифікації законодавства у сфері інтелектуальної власності: досвід зарубіжних країн та перспективи його впровадження в Україні». РК УкрІНТЕІ № 0107U009141. Термін виконання: 2008 р. – 2010 р. Наукові керівники теми – О.П. Орлюк та Т.С. Демченко.

У звітному році співробітниками **Науково-дослідного центру правової інформатики** проводились фундаментальні дослідження за такими темами:

1. «Дослідження, розроблення і розвиток комп'ютеризованих систем інформаційно-аналітичного забезпечення законотворчої, нормотворчої, правозастосовної, правоохоронної, судочинної та правоосвітньої діяльності». РК УкрІНТЕІ № 0102U002182. Термін виконання: 2002 р. – 2010 р. Науковий керівник теми – М.Я. Швець.

2. «Комп'ютеризована навчально-консультуюча інформаційна правова система». РК УкрІНТЕІ № 0102U002182. Термін виконання: 2008 р. – 2010 р. Науковий керівник теми – С.М. Іванов.

3. «Системна інформатизація інформаційно-аналітичного забезпечення здійснення процедур виборчих і референдумних процесів». РК УкрІНТЕІ № 0107U12385. Термін виконання: 2008 р. – 2009 р. Науковий керівник теми – В.М. Фурашев.

II. ПРИКЛАДНІ НАУКОВІ ТА НАУКОВО-ТЕХНІЧНІ РОЗРОБКИ, ВИКОНАННЯ РОБІТ ЗА ДЕРЖАВНИМИ ЦІЛЬОВИМИ ПРОГРАМАМИ І ДЕРЖАВНИМ ЗАМОВЛЕННЯМ

У 2008 р. установи Академії у рамках реалізації цієї бюджетної програми провадили дослідження за 7 науковими темами, з яких 2 – завершено. Зокрема,

Інститут вивчення проблем злочинності:

1. «Розробка критеріїв ефективності діяльності органів кримінального переслідування в Україні та запропонування шляхів її підвищення». РК УкрІНТЕІ № 0107U002500. Термін виконання: 2007 р. – 2009 р. Науковий керівник теми – В.С. Зеленецький.

2. «Теоретичні проблеми забезпечення якості кримінального законодавства та правозастосовчої діяльності у сфері боротьби зі злочинністю в Україні». РК УкрІНТЕІ № 0108U004216. Термін виконання: 2008 р. – 2010 р. Науковий керівник теми – В.І. Борисов.

Науково-дослідний інститут державного будівництва та місцевого самоврядування:

1. «Правові проблеми визначення і реалізації державного суверенітету в умовах європейської інтеграції та глобалізації». РК УкрІНТЕІ № 0108U001235. Термін виконання: 2008 р. – 2009 р. Науковий керівник теми – І.В. Яковюк.

Науково-дослідний інститут приватного права і підприємництва:

1. «Розроблення і впровадження правового механізму реалізації та захисту особистих немайнових прав фізичних осіб в Україні в контексті євроінтеграції». РК УкрІНТЕІ № 0108U000493. Термін виконання: 2007 р. – 2008 р. Науковий керівник теми – В.В. Луць.

3. «Правові механізми охорони та захисту майнових прав осіб в Україні та ЄС». РК УкрІНТЕІ № 0108U000496. Термін виконання: 2007 р. – 2009 р. Науковий керівник теми – О.Д. Крупчан.

Науково-дослідний інститут інтелектуальної власності:

1. «Дослідження проблем переходу економіки України на інноваційну модель розвитку: економіко-правові теоретичні та практичні аспекти». РК УкрІНТЕІ № 0106U012061. Термін виконання : 2007 р. – 2008 р. Науковий керівник теми – О.Б. Бутнік-Сіверський.

III. НАУКОВІ ДОСЛІДЖЕННЯ ДЛЯ ДЕРЖАВНИХ ТА НЕДЕРЖАВНИХ ОРГАНІЗАЦІЙ ЗА ГОСПОДАРЬКИМИ ДОГОВОРАМИ

Академія правових наук України значну увагу приділяє диверсифікації джерел фінансування, зокрема пошуку позабюджетних джерел. Наукові установи Академії шляхом укладення господарських договорів на виконання наукових досліджень, проведення експертиз тощо надають послуги наукового та юридичного характеру зацікавленим державним та недержавним організаціям. Так, у звітному періоді установи Академії уклали господарські договори на загальну суму **1 380 857** грн., зокрема:

- Науково-дослідний інститут інтелектуальної власності – на суму **1 038 000** грн.,
- Науково-дослідний центр правової інформатики – на суму 260,6 тис. грн.,
- Науково-дослідний інститут державного будівництва та місцевого самоврядування – на суму 44,3 тис. грн.,
- Інститут вивчення проблем злочинності – на суму 19,4 тис. грн.,
- Науково-дослідний інститут приватного права і підприємництва – на суму 18,5 тис. грн.

IV. НАУКОВІ ВИСНОВКИ ДЛЯ ЦЕНТРАЛЬНИХ ОРГАНІВ ДЕРЖАВНОЇ ВЛАДИ

Одним із статутних завдань Академії є виконання замовлення центральних органів державної влади стосовно розроблення засад наукової та правової політики, вивчення та узагальнення механізмів реалізації законодавчих актів, підготовка практичних рекомендацій щодо вдосконалення їх діяльності. Установи Академії досить плідно співпрацюють з Президентом України, Верховною Радою України, її комітетами, Кабінетом Міністрів України, Радою національної безпеки та оборони, Фондом держмайна, Уповноваженим Верховної Ради України з прав людини, Національною комісією зі зміцнення демократії та утвердження верховенства права, Міністерством юстиції України, Міністерством освіти і науки України, Міністерством економіки України, Міністерством фінансів України, іншими міністерствами та центральними органами державної влади.

Структурні підрозділи Академії значну увагу приділяли співпраці з вищими судовими органами – Конституційним Судом України, Верховним Судом України, Вищим Адміністративним Судом України, Вищим Господарським Судом України, а також із правоохоронними органами – Службою безпеки України, Генеральною прокуратурою України, Міністерством внутрішніх справ України, Державним департаментом з питань виконання покарань тощо.

Так, **протягом 2008 року** для центральних органів державної влади було **підготовлено більше 130 наукових висновків, пропозицій, рекомендацій та експертиз.**

Одним з найбільш важливих питань співпраці АПРН України з центральними органами державної влади у 2008 р. було співробітництво з Кабінетом Міністрів України. Так, після затвер-

дження Кабінетом Міністрів України **Програми діяльності Уряду «Український прорив: для людей, а не політиків»** Академія звернулася з пропозицією до Уряду провести протягом наступного року відповідні прикладні дослідження та розробити на їх основі проекти нормативно-правових актів, вказаних у програмі (загалом програма передбачала розробку більше 80 нових законопроектів та внесення змін й доповнень до більш як 90 законів). Прем'єр-міністр України, розглянувши звернення, видала Розпорядження, в якому доручила Міністерству фінансів України, Міністерству економіки України, Міністерству юстиції України опрацювати питання співпраці з Академією правих наук України.

Академія включила проведення відповідних досліджень у тематичний план науково-дослідних робіт на 2009 р. Загалом **на 2009 р.** за цією тематикою **передбачено проведення 6 досліджень**, за результатами яких Інститути повинні розробити проекти відповідних нормативно-правових актів.

V. НАУКОВІ ДОСЛІДЖЕННЯ НА ЗАМОВЛЕННЯ РЕГІОНІВ

Академія тісно співпрацює не лише з центральними органами державної влади, але й з місцевими та органами місцевого самоврядування. У звітному періоді установами Академії здійснено цілу низку наукових досліджень для Харківської обласної державної адміністрації, Харківської обласної ради, Харківської міської ради, а також проведено наукові дослідження для обласних, міських та районних правоохоронних й судових органів в Донецькій, Житомирській, Запорізькій, Івано-Франківській, Полтавській, Одеській, Рівненській, Тернопільській, Хмельницькій, Черкаській областях.

Так, для органів державного управління на місцях, органів місцевого самоврядування, правоохоронних та судових органів, державних підприємств, установ та організацій, навчальних закладів здійснено: розробку проектів нормативно-правових актів, їх наукову експертизу, аналіз чинного законодавства з окремих питань, надано пропозиції щодо його удосконалення, надано консультації тощо.

В цілому за звітний період на замовлення регіонів було проведено 182 наукових дослідження, за якими надані експертні висновки, пропозиції та зауваження. Зокрема, Науково-дослідний інститут державного будівництва та місцевого самоврядування – **26** висновків, пропозицій та зауважень, Науково-дослідний інститут інтелектуальної власності – **70** висновків, пропозицій та зауважень, Науково-дослідний центр правової інформатики – **86** висновків, пропозицій та зауважень.

VI. УЧАСТЬ АКАДЕМІЇ У ЗАКОНОПРОЕКТНІЙ РОБОТІ

Важливим напрямком науково-дослідницької діяльності Інститутів Академії є розробка та правова експертиза законопроектів й інших нормативно-правових актів, внесення відповідних змін, розробка рекомендацій та пропозицій, що є також однією з форм використання результатів наукової діяльності. Протягом звітного року значна увага приділялась, зокрема, розробці зауважень та пропозицій до чинного законодавства з метою його удосконалення та приведення у відповідність до міжнародних та європейських правових стандартів.

Інститути Академії брали участь у розробленні 169 проектів законів та інших нормативно-правових актів за дорученнями органів державної влади та місцевого самоврядування. Провідні фахівці установ Академії на постійній основі беруть

участь у діяльності **38 робочих груп** із розробки законів та інших нормативно-правових актів.

VII. ПЕРСПЕКТИВНІ НАПРЯМКИ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

На сьогоднішній день основні цілі та напрямки державної політики у сфері наукової та науково-технічної діяльності визначає прийнятий 11 липня 2001 року **Закон України «Про пріоритетні напрями розвитку науки і техніки»**.

Відповідно до ст. 4 цього Закону пріоритетні напрями розвитку науки і техніки та їх обґрунтування подаються Кабінетом Міністрів України до Верховної Ради України кожні п'ять років до 1 березня останнього року дії попередніх пріоритетних напрямів розвитку науки і техніки. Стаття 7 Закону визначала пріоритетні напрями розвитку науки і техніки на період до 2006 р. Зокрема правові науки були згадані досить опосередковано у п. 1, який визначав пріоритетними фундаментальні дослідження з найважливіших проблем природничих, суспільних і гуманітарних наук, де навіть й не згадувалося про дослідження у сфері держави та права.

На виконання цього Закону 24 грудня 2001 р. прийнято постанову Кабінету Міністрів України № 1716 «Про затвердження переліку державних наукових і науково-технічних програм з пріоритетних напрямів розвитку науки і техніки на 2002 – 2006 роки», яка конкретизувала положення Закону. Постановою затверджено пріоритетну програму «Правові засади розбудови державності».

В 2007 – 2008 рр. відповідні наукові пріоритети не затверджувалися, що створює невизначеність у цих питаннях.

Питання розробки та затвердження нових пріоритетних напрямів розвитку науки і техніки протягом 2008 р. неодноразово розглядалося на засіданні Ради президентів академій наук України.

Для наукових установ АПРН України орієнтиром під час визначення тематики досліджень є **Пріоритетні напрями розвитку правової науки на 2005 – 2010 рр.**, затверджені рішеннями загальних зборів 18 червня 2004 р.

Відповідно до вимог Міністерства економіки України Академія правових наук України повинна проводити планування власної наукової діяльності у середньостроковій перспективі на 3 найближчих роки. **Тому кожен Інститут повинен постійно планувати перспективні плани наукових досліджень на наступні три роки.**

VIII. УЧАСТЬ В ОРГАНІЗАЦІЇ ТА ПРОВЕДЕННІ НАУКОВИХ ЗАХОДІВ: КОНФЕРЕНЦІЙ, СЕМІНАРІВ, «КРУГЛИХ СТОЛІВ» ТОЩО

З метою обговорення актуальних питань правознавства, що розробляються в рамках тем наукового дослідження за участю як співробітників Інститутів, так і науковців провідних наукових, науково-дослідницьких та освітніх центрів України, правознавців, регулярно проводилися наукові конференції, семінари, «круглі столи» тощо.

Загалом у 2008 р. президія Академії та її Інститути виступили організаторами та співорганізаторами **33 наукових заходів** – конференцій, семінарів, «круглих столів», читань.

Важливою подією у науковому житті Академії стало проведення 8 грудня 2008 р. «круглого столу» «Права людини – основа реформування законодавства та удосконалення право-

застосовчої діяльності», присвяченого 60-річчю прийняття Загальної декларації прав людини.

ІХ. ХАРАКТЕРИСТИКА ВИДАВНИЧОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Академія правових наук України у 2008 р. повністю виконала план результативних показників з випуску друкованої продукції за трьома бюджетними: 6581020 – наукова і організаційна діяльність Президії Академії правових наук України, 6581030 – фундаментальні дослідження у сфері законодавства і права, 6581040 – прикладні наукові та науково-технічні розробки, виконання робіт за державними цільовими програмами і державним замовленням, підготовка наукових кадрів у сфері удосконалення законодавства України. Зокрема, за бюджетною програмою 6581020 опубліковано 17 друкованих робіт та 30 публікацій у наукових виданнях; за бюджетною програмою 6581030 опубліковано 25 монографій та підручників, 24 збірники коментарів законодавства, нормативних актів, наукових статей і тез, 340 наукових статей; за бюджетною програмою 6581040 опубліковано 11 друкованих робіт та 50 публікацій у наукових виданнях.

Однак, як показує практика, робота Академії не вичерпується реалізацією передбачених паспортами бюджетних програм показників. Загалом, члени Академії правових наук України та науковці її структурних підрозділів у 2008 р. опублікували близько **1100 одиниць друкованої продукції**, підготовленої як одноособово, так і у співавторстві, загальним обсягом понад **2100 д.а.**, з яких: 30 монографій, 45 підручників, 32 навчальних та практичних посібників, 9 брошур, 2 словника, 2 довідника, 4 енциклопедії, 16 науково-практичних коментарів законодавства, 10 збірників нормативних актів, 18 збірників наукових праць, 29 аналітичних матеріалів, 4 методичних ре-

комендацій, близько 911 наукових статей та тез наукових доповідей, одержано 2 свідоцтва про реєстрацію авторського права на твір тощо.

У багатогранній видавничій діяльності, яку здійснюють академіки та члени-кореспонденти Академії, помітне місце посідає видавництво «Право», яке входить до складу Академії. Серед книг, що вийшли друком у 2008 р. – **58 різноманітних видання**, зокрема, 28 монографії, 9 навчальних посібників, 12 нормативно-правових видань та кодексів, 3 перевидання, 4 періодичних видання та 2 довідкових видання. Загальний обсяг – 1206,5 д.а.

Визначною подією для Академії стало завершення роботи над **п'ятитомним загальноакадемічним виданням «Правова система України: історія, стан та перспективи»**, яке підсумовує весь період становлення незалежної української правової системи, юридичної науки та практики й окреслює перспективи подальшого їх розвитку. Згідно з Концепцією видання передбачено друк п'яти томів, які підготовлені відділеннями Академії та охоплюють всі галузі права. Загальний обсяг його складає **165** друкарських аркушів – це **близько 4000** стандартних аркушів А4. До складу авторського колективу видання ввійшли всі провідні вітчизняні науковці – **112 вчених**, серед яких **88 докторів наук, професорів**.

X. МІЖНАРОДНЕ НАУКОВЕ СПІВРОБІТНИЦТВО

Академія активно співпрацює з міжнародною науковою спільнотою шляхом проведення спільних наукових досліджень, запрошення для участі у наукових заходах іноземних вчених, прийняття участі вітчизняними науковцями у закордонних наукових конференціях тощо, співпраці та обміну інформацією з міжнародними та іноземними структурами.

Зокрема, Академія та її Інститути підтримують творчі зв'язки з науковими установами та вищими навчальними закладами Російської Федерації (Московський державний університет, Академія управління МВС Росії, Воронізький державний університет, Калінінградський державний університет, Тульський державний університет, Саратовська державна академія права, Академія ФСБ Росії, Краснодарський державний університет та ін.) та Великої Британії (Телд Веллі університет, Хіфортширський університет), Вищою школою поліції землі Заксен-Анхальт, Міністерством внутрішніх справ землі Заксен-Анхальт, Інститутом конституційної та правової політики (COLPI) Інституту відкритого суспільства (Угорщина, м. Будапешт), Міжнародним Центром юридичного захисту прав людини «Interrights» (Велика Британія, Лондон), Ягеллонським університетом у м. Кракові (Польща), Люблінським університетом імені Марії Кюрі-Складовської (Польща), Віденським університетом, Міжнародною асоціацією фінансового права, Міжнародною асоціацією філософії права та соціальної філософії (IVR), Міжнародним центром некомерційного права (м. Вашингтон, США), Інститутом Макса Планка (Німеччина), продовжено співробітництво з представниками Варшавської політехніки, представниками Федерації науково-технічних співтовариств (Польща) та Міжнародної Організації Спеціалістів Інновацій (МОСІ).

Науковці Академії брали участь у низці міжнародних програм:

– в рамках регіональної ініціативи Інституту відкритого суспільства (OSI) «Regional Seminar for Excellence in Teaching», (ReSET) у другій (29 січня – 3 лютого 2008 року, м. Москва, Російська Федерація) і третій (20–31 липня 2008 року, м. Санкт-Петербург, Російська Федерація) сесіях Міжнародної програми підвищення кваліфікації за напрямком «Сучасна теорія права» на 2007–2009 рр. («Contemporary Legal Theory Program 2007–2009»);

- у зустрічі робочої групи проекту ОБСЄ «Підтримка розвитку та запровадження курсу «Верховенство права» на правничих факультетах українських університетів» (9–11 серпня 2008 року);
- у програмі Конгресу США «Відкритий світ» за напрямком «Верховенство права» (14–16 жовтня 2008 року, м. Вашингтон, Округ Колумбія, США; 17–25 жовтня 2008 року, м. Фейєтвіль, Арканзас, США);
- у навчальному семінарі «Захист прав інтелектуальної власності», організованому та проведеному 11–14 лютого 2008 року Відомством з патентів та товарних знаків Сполучених Штатів Америки у м. Олександрія (штат Вірджинія).

ХІ. КООРДИНАЦІЙНА ТА ІНФОРМАЦІЙНО-АНАЛІТИЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ АКАДЕМІЇ, МІЖГАЛУЗЕВЕ СПІВРОБІТНИЦТВО

Згідно зі Статутом Академії правових наук України важливим завданням в її діяльності є координація наукової роботи навчальних та наукових закладів юридичного профілю, сприяння інтеграції академічної і вузівської юридичної науки.

Важливим напрямком співпраці Академії правових наук України є співробітництво з Національною академією наук України. Так, починаючи з 2006 р. при НАН України функціонує Експертна рада, головним завданням якої є оцінка всіх тем досліджень, запланованих до фінансування із Державного бюджету України незалежно від відомчого підпорядкування, на предмет фундаментальності. Президент АПРН України В.Я. Тацій є членом цієї Ради. АПРН України у 2008 р. отримала від Експертної ради висновки щодо доцільності дослідження всіх запланованих фундаментальних тем.

Деякі члени Академії правових наук України є також членами Національної академії наук України та працюють у її відділеннях, в рамках яких забезпечують взаємодію АПрН України та НАН України. Так, академік АПрН України В.М. Литвин є дійсним членом (академіком) НАН України, членом Президії НАН України; академік АПрН України Ю.С. Шемшученко, будучи дійсним членом (академіком) НАН України, очолює Інститут держави і права ім. В.М. Корецького при НАН України; академік АПрН України В.К. Мамутов, будучи дійсним членом (академіком) НАН України, є директором Інституту економіко-правових досліджень НАН України; академіки АПрН України О.Л. Копиленко, В.І. Семчик та В.Ф. Сіренко є членами-кореспондентами НАН України.

В Академії правових наук України здійснюється значна робота з питань координації наукових досліджень у галузі держави і права. Одним з таких напрямів є координація дисертаційних досліджень між науковими та навчальними закладами юридичного профілю. Результати цієї роботи лягли в основу видання першого та єдиного в Україні **«Переліку тем дисертаційних досліджень з проблем держави і права»**. Цим виданням Академія ставить за мету поширення інформації серед наукової громадськості стосовно основних напрямів дисертаційних досліджень, які виконуються в Україні, що дає змогу вченим радам вищих юридичних закладів освіти, юридичних факультетів та науково-дослідницьких установ юридичного профілю, науковим керівникам, аспірантам та здобувачам здійснювати планування науково-дослідної роботи, проводити дисертаційні дослідження з найбільш актуальних проблем держави і права, уникати повторення та дублювання тематики, забезпечуючи ефективність наукових досліджень.

Видання «Переліку тем дисертаційних досліджень з проблем держави і права» вперше започатковано АПрН України у 1995

р. Теми, затверджені вченими радами, групуються за певними галузями права і рецензуються координаційними бюро відділень Академії: 1) теорії та історії держави і права; 2) державно-правових наук і міжнародного права; 3) цивільно-правових наук; 4) екологічного, господарського та аграрного права; 5) кримінально-правових наук, які є експертно-консультативними органами з координації наукових досліджень у відповідній галузі правової науки.

Координаційні бюро відділень при рецензуванні тем звертають увагу на теми, які не відповідають спеціальності, не мають належного рівня актуальності, не належать до заявленої спеціальності; некоректно та невдало сформульовані; теми, формулювання яких охоплює занадто вузьке коло проблем, або, навпаки, має місце штучне звуження проблематики за рахунок надмірної спеціалізації проблеми; на співвідношення кількості тем з різних спеціальностей тощо.

Координаційні бюро відділень за результатами аналізу тем надають Президії АПрН України зауваження, що доводяться до відома відповідних наукових установ, в яких затверджувалися дані теми, та публікуються у збірнику.

Зазначений збірник отримав позитивний відгук з боку юридичної громадськості та був надісланий навчальним закладам й науково-дослідним установам юридичного профілю для планування наукової діяльності.

ВАК України звернув увагу інших академій наук на позитивний досвід координаційної діяльності дисертаційних досліджень в АПрН України та рекомендував запроваджувати подібну практику.

З 2004 р. Центром правової інформатики АПрН України розроблено інформаційно-пошукову систему «Дослідження в

галузі держави і права» на CD, що дозволяє оперативно одержувати систематизовану інформацію за затвердженими темами дисертаційних досліджень, які виконуються в Україні за певними юридичними спеціальностями за період з 1992 р.

XII. ПІДГОТОВКА НАУКОВИХ КАДРІВ

В установах Академії правових наук України успішно функціонує аспірантура, головною метою якої є підготовка власних наукових кадрів для роботи в установах Академії. **Станом на 2008 р. підготовка наукових кадрів в аспірантурі здійснювалася в чотирьох наукових установах Академії правових наук України:** Інституті вивчення проблем злочинності – з 1999 р.; Науково-дослідному інституті приватного права та підприємництва – з 2000 р.; Науково-дослідному інституті державного будівництва та місцевого самоврядування – з 2001 р.; Науково-дослідному інституті інтелектуальної власності – з лютого 2005 р.

Підготовка наукових кадрів здійснюється за такими спеціальностями.

В Інституті вивчення проблем злочинності:

- 12.00.08 – кримінальне право і кримінологія; кримінально-виконавче право;
- 12.00.09 – кримінальний процес і криміналістика; судова експертиза.

В Науково-дослідному інституті державного будівництва та місцевого самоврядування:

- 12.00.01 – теорія та історія держави і права; історія політико-правових вчень

В Науково-дослідному інституті приватного права і підприємництва:

- 12.00.03 – цивільне право і цивільний процес; сімейне право; міжнародне приватне право.
- 12.00.04 – господарське право; господарсько-процесуальне право.

В Науково-дослідному інституті інтелектуальної власності:

- 12.00.03 – цивільне право і цивільний процес; сімейне право; міжнародне приватне право.

У 2008 р. в аспірантурі інститутів АПрН України навчалося 14 осіб. З них в Інституті вивчення проблем злочинності – **3**, Науково-дослідному інституті приватного права і підприємництва – **4**, Науково-дослідному інституті державного будівництва та місцевого самоврядування – **4**, науково-дослідному інституті інтелектуальної власності – **3**.

У поточному році навчання в аспірантурі завершили **3** аспіранти, які розподілені на роботу в наукові установи Академії, з яких – **3** рекомендовані до захисту.

XIII. КАДРОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

З кожним роком внесок науковців Академії правових наук України у розвиток юридичної науки та подальше вдосконалення національної правової системи, формування правової культури населення України стає більш вагомим. З огляду на це багато науковців Академії у 2008 р. були нагороджені державними нагородами та відомчими відзнаками і стали лауреатами численних премій.

За значний особистий внесок у розвиток юридичної науки, підготовку висококваліфікованих юристів, багаторічну плідну наукову та педагогічну діяльність науковці Академії були нагороджені такими високими державними й урядовими нагородами:

Орденем князя Ярослава Мудрого IV ступеня був нагороджений – академік **В.К. Мамутов**;

Орденем «За заслуги» I ступеня був нагороджений – член-кореспондент **О.М. Литвак**;

Орденем «За заслуги» II ступеня були нагороджені – академіки **М.В. Костецький** та **В.С. Журавський**;

Звання Заслуженого діяча науки і техніки України було присвоєно члену-кореспонденту **В.І. Шакуну**;

Звання Заслуженого юриста України було присвоєно члену-кореспонденту **Н.О. Гуторовій**;

Почесною Грамотою Верховної Ради України був нагороджений – член-кореспондент **В.П. Нагребельний**;

Почесною Грамотою Кабінету Міністрів України були нагороджені – академіки **І.Г. Побірченко** та **В.С. Зеленецький**;

Лауреатами Премії імені Ярослава Мудрого у 2008 р. стали: академіки **В.В. Комаров**, **А.П. Закалюк**, **Ю.М. Тодика**, член-кореспондент **В.І. Шакун**.

До складу Академії входять 98 членів Академії: 43 дійсних члени, 55 членів-кореспондентів. Серед них докторів наук – 84, кандидатів наук – 14, які мають почесні звання – 83.

Питанням кадрового забезпечення в Академії протягом останнього року приділялась певна увага.

Науково-організаційний апарат Президії Академії складає 60 одиниць (м. Харків – 40, м. Київ – 20), серед них: 15 докторів юридичних наук, 11 кандидатів наук (у тому числі: 9 кандидатів юридичних наук, 1 кандидат історичних наук, 1 кандидат технічних наук). (Див. Табл.1.)

Слід відзначити, що завдяки низці форм заохочення молодих науковців, створення привабливих умов праці, підтримці наукових досліджень суттєво покращилася ситуація щодо залучення, закріплення на місцях здібної наукової молоді, та зменшується відтік кадрів серед молодих фахівців віком до 35 років.

Молоді вчені успішно проводять і досягли значних результатів у наукових дослідженнях, про що свідчить призначення стипендій Кабінету Міністрів України 5 науковцям Академії (Берестовій І.Е., Попович Т.Г., Протасовій В.Є., Глинській Н.В., Тверезенко О.О.) та присудження премії Президента України для молодих вчених (Марущаку А.І., Швецю С.М.).

Встановлена чисельність працівників за штатами інститутів фактично укомплектована. Якісний склад працюючих наукових працівників позитивно змінився. Кількість докторів наук склала – 74, кандидатів наук – 142, які мають вчені звання – 154.

Науково-дослідний інститут державного будівництва та місцевого самоврядування

– Загальна кількість штатних одиниць – 72.

– Загальна чисельність наукових співпрацівників – 70. Середній вік – 40 років. Докторів наук – 19; кандидатів наук

– 36; мають почесні звання - 7.

Науково-дослідний інститут приватного права і підприємництва

– Загальна кількість штатних одиниць – 83.

– Загальна чисельність наукових працівників – 69; середній вік – 41 рік. Докторів наук – 18; кандидатів наук – 29; мають почесні звання – 9.

Науково-дослідний інститут інтелектуальної власності

– Загальна кількість штатних одиниць – 69.

– Загальна чисельність наукових співпрацівників – 65; середній вік – 50 років. Докторів наук – 7; кандидатів наук – 18; мають почесні звання – 4.

Інститут вивчення проблем злочинності

– Загальна кількість штатних одиниць – 68.

– Загальна чисельність наукових співпрацівників – 58; середній вік – 42 роки. Докторів наук – 12; кандидатів наук – 30; мають почесні звання – 6.

Науково-дослідний центр правової інформатики

– Загальна кількість штатних одиниць – 52.

– Загальна чисельність наукових співпрацівників – 49; середній вік – 43 роки. Докторів наук – 3; кандидатів наук – 18; мають почесні звання – 3.

XIV. ФІНАНСОВЕ ТА МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Академія правових наук України є вищою державною науковою організацією України, що організовує і здійснює фундаментальні дослідження в галузі держави і права. Відповідно до статті 22 Бюджетного кодексу України Академію визначено головним розпорядником бюджетних коштів.

Фінансування здійснюється за рахунок коштів Державного бюджету як із загального так і з спеціального фондів.

Законом України від 27.12.2007 № 107-V Про Державний бюджет України на 2008 рік та внесення змін до деяких законодавчих актів України» Академії було затверджено фінансування у сумі – **27332,1 тис.грн.** у т.ч. **(Див Табл. 2)**

– по загальному фонду – **24859,0 тис.грн.;**

– по спеціальному – **2473,1 тис.грн.**

Таблиця 1.

№ п/п	Назва структурної одиниці	Кількість працюючих академіків	Кількість працюючих членів-кореспондентів	Кількість наукових співробітників (чол.)							
				Доктори наук		Канд.. наук		Всього наукових співробітників		Осн.	Разом
				Осн.	Сум	Осн.	Сум	Осн.	Сум		
				Осн.	Сум	Осн.	Сум	Осн.	Сум	Осн.	Сум
1	Апарат Президії м. Харків	6	-	2	5	1	5	6	10	16	
2	КРЦ	6	2	5	3	2	3	8	6	14	
3	ІВПЗ	3	2	3	9	7	23	23	35	58	
4	НДІ ПП і П	4	7	1	17	13	16	29	40	69	
5	НДІ ІВ	1	2	1	6	11	7	41	24	65	
6	НДЦПІ	1	1	1	2	4	14	25	24	49	
7	НДІ ДБ і МС	4	6	-	19	5	31	20	50	70	

Таблиця 2.

Код економічної класифікації видатків	Найменування бюджетної програми	Загальний фонд		Спеціальний фонд	
		Затверджено кошторисом на рік	Касові видатки	Затверджено кошторисом на рік	Касові видатки
6581020	Наукова і організаційна діяльність Президії Академії правових наук України	9574,1	9113,7	496,3	233,5
6581030	Фундаментальні дослідження у сфері законодавства і права	13640,4	13516,0	1772,5	1544,8
6581040	Прикладні наукові та науково-технічні розробки, виконання робіт за державними цільовими програмами і державним замовленням, підготовка наукових кадрів у сфері удосконалення законодавства України	1644,5	1628,4	204,3	175,4
	ВСЬОГО	24859,0	24258,1	2473,1	1953,7

